

Marcin Gęsicki^{*}, *Jakub Trnka*^{**}, *Robert Susło*^{***},
Jędrzej Siuta^{****}, *Jarosław Drobnik*^{*****}

Ludzie starsi jako ofiary przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu

Streszczenie: Na podstawie materiałów ZMS we Wrocławiu przeanalizowano dane dotyczące przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu dokonywanych na osobach starszych. Stanowią one ok 6% przestępstw tego typu. Najczęściej sprawcą był znany ofierze, aczkolwiek nie był on członkiem rodziny. Kolejne miejsca pod względem częstości zajmują członkowie najbliższej rodziny. Dużo częściej sprawcą był mężczyzna niż kobieta. Sprawca najczęściej posługiwał się narzędziami tępymi bądź tępokrawędzistymi. Mechanizmem powstania obrażeń u osób badanych był najczęściej upadek z następowym uderzeniem o podłoże. Częstym mechanizmem były również popychanie i szarpanie. U osób badanych dochodziło do powstawania poważnych obrażeń takich jak złamanie kręgow w mechanizmie np. upadku na podłoże. Obrażenia powstające u osób w wieku podeszłym są poważniejsze niż gdyby podobnym działaniom poddano osoby młodsze.

Słowa kluczowe: ludzie starsi, przestępstwo.

1. Wprowadzenie

Ludzie starsi, tak jak wszystkie pozostałe grupy społeczne, stają się ofiarami przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu. Na podstawie materiałów Zakładu Medycyny Sądowej we Wrocławiu dotyczących badań sądowo-lekarskich VR, opisów i kwalifikacji obrażeń, przeanalizowano dane dotyczące przestępstw dokonywanych przeciwko osobom, które ukończyły 65 rok życia w latach 2009 i 2011.

2. Ofiary przestępstw

W ciągu dwóch lat ogólnie na 2613 przeprowadzonych badań osób żywych celem stwierdzenia i kwalifikacji obrażeń do badania zgłosiły się 162 osoby w wieku 65–94 lata, średnio 73,15 lat, z tego 89 kobiet w wieku 65–88 lat, średnio

* Katedra i Zakład Medycyny Sądowej AM we Wrocławiu.

** Katedra i Zakład Medycyny Sądowej AM we Wrocławiu.

*** Zakład Medycyny Sądowej AM we Wrocławiu.

**** Zakład Medycyny Sądowej AM we Wrocławiu.

***** Katedra i Zakład Medycyny Rodzinnej AM we Wrocławiu.

72,8 lat, i 73 mężczyzn w wieku 65–94 lata, średnio 73,58 lat. A zatem osoby w wieku podeszłym stanowiły około 6,2% ogółu osób zgłaszających się celem przeprowadzenia badania sądowo-lekarskiego.

Wskutek działania sprawców przeciwko nim 16 osób w wieku podeszłym utraciło przytomność, z czego 6 z nich to kobiety średnio w wieku 74,75 lat, a 10 to mężczyźni w wieku średnio 77,5 lat. Najczęstszą przyczyną utraty przytomności u badanych osób było uderzenie w głowę pięścią lub jakimś przedmiotem, aczkolwiek mogła być ona spowodowana również uderzeniem o jakiś przedmiot np. w wyniku popchnięcia i ewentualnie upadku (łącznie 11 razy), duszeniem (2 razy), lub też, jak w jednym przypadku, utrata przytomności spowodowana była gwałtownym szarpaniem osoby badanej za ramiona w przód i w tył.

90 z osób poddających się badaniu korzystało z pomocy medycznej po dokonaniu na nich przestępstwa, z czego 49 z nich to kobiety, a 41 to mężczyźni.

W 24 przypadkach było to kolejne użycie przemocy przez sprawcę wobec osoby badanej, z czego 19 razy chodziło o przestępstwa dokonane wobec kobiet i 5 razy wobec mężczyzn. Ogólnie przypadki kolejnego użycia przemocy przez sprawcę stanowią 14% przestępstw dokonywanych przeciwko osobom w wieku podeszłym, a zatem średnio co siódme takie przestępstwo.

12 spośród sprawców przestępstw dokonanych na osobach starszych znajdowało się pod wpływem alkoholu. W 9 przypadkach chodziło o użycie przemocy wobec kobiet, w 3 przypadkach wobec mężczyzn. Tak więc 7,4% przestępstw dokonywanych na osobach w wieku powyżej 65 lat zostało popełnionych przez sprawcę znajdującego się pod wpływem alkoholu, aczkolwiek trzeba tu wziąć pod uwagę, że ofiary nie w każdym przypadku podają do wiadomości ten szczegół, a zatem rzeczywisty odsetek sprawców znajdujących się pod wpływem alkoholu może być wyższy.

W 7 przypadkach kolejnego użycia przemocy sprawca znajdował się pod wpływem alkoholu.

3. Sprawca przestępstwa

W 66 przypadkach sprawca był członkiem rodziny ofiary, przy czym pod pojęciem „rodziny” rozumiemy tu krewnych i powinowatych. W 61 przypadkach były to osoby znane ofiarom aczkolwiek nienależące do rodziny. W pozostałych 34 przypadkach sprawcami były osoby nieznanne ofiarom. W jednym przypadku nie było bezpośredniego sprawcy, jako że chodziło o upadek, za sprawcę pośredniego uznać należy osobę odpowiedzialną za utrzymanie podłoża w należyтым stanie, a zatem teoretycznie można by i ten przypadek włączyć do przestępstw dokonanych przez nieznanego sprawcę. W przypadku pogryzienia przez psy, również dokonano rozróżnienia na psy znane i nieznanne

ofiarom, przy czym w dwóch przypadkach chodziło o psy znane osobom pogryzionym, a w jednym przypadku o psa nieznanego.

Statystycznie najczęściej sprawcą był znany ofierze mężczyzna nienależący do rodziny, – w 43 przypadkach. W 15 przypadkach tego typu spraw, został on nieco dokładniej określony, z czego 12 razy był to sąsiad ofiary, w 2 przypadkach – inny pensjonariusz Domu Pomocy Społecznej, a w 1 – były zięć.

Kolejnymi najczęściej wskazywanymi sprawcami są członkowie rodziny, a dokładnie syn ofiary, który był sprawcą w 21 przypadkach, oraz mąż ofiary – 18 przypadków.

Na czwartym miejscu w zestawieniu sprawców przestępstw znajduje się „nieznany mężczyzna”, jednak to określenie sprawcy nie obejmuje osób nieznanymi ofiarom a określonych w inny sposób, np. policjantów, którzy byli wskazywani jako sprawcy 5 razy, lub pielęgniarzy czy taksówkarza – po 1 razie, tak że ogólnie nieznany mężczyzna był sprawcą w 20 przypadkach, przy czym 10 razy chodziło o przestępstwo dokonane przez więcej niż jedną osobę (w tym wszystkie przypadki, w których jako sprawcy podawani byli policjanci oraz pielęgniarze z izby wytrzeźwień).

Pośród sprawców będących kobietami, podobnie jak w przypadku sprawców-mężczyzn, najczęściej wskazywana jest znana kobieta nienależąca do rodziny – 14 przypadków. Następne w kolejności są córka ofiary, która była sprawcą w 6 przypadkach, a także żona – 4 przypadki.

Nieznane kobiety podawane są jako sprawczynie w 6 przypadkach, z czego dwukrotnie są one określone nieco dokładniej niż „nieznana kobieta”, tzn. w jednym przypadku jest to policyjna psycholog, a w jednym – nieznana cyganka.

Ogólnie mężczyźni byli sprawcami w 121 przypadkach, kobiety w 38, w 7 przypadkach sprawca pozostaje nieznany, przy czym wliczają się tu sprawcy potrącenia osoby starszej przez samochód, przypadki w których sprawca zadziałał na tyle „sprawnie”, że już w początkowej fazie działania pozbawił ofiarę przytomności, ale także przypadki, w których np. osoba zgłaszająca się do badania twierdzi, że nieznany sprawca regularnie ją podtruwa bliżej nieokreślonymi substancjami lub też wpuszcza jej do mieszkania żrące toksyczne powietrze, które powoduje u niej określone dolegliwości. W jednym przypadku jako sprawcy została wskazana grupa nieznanymi ofierze dzieci, bez rozróżnienia na płeć.

W 3 przypadkach „sprawcami” były psy.

A zatem 74% spośród opisywanych tu przestępstw zostało popełnionych przez mężczyzn, 23% przez kobiety, w 4,5% przypadków sprawca pozostaje nieznany.

Ponadto w 16 przypadkach przestępstwa dokonała więcej niż jedna osoba. Siedmiokrotnie sprawców było dwóch, jeden raz sprawców było ośmiu. W przypadkach, w których jako sprawcy występują policjanci, pielęgniarze z izby wytrzeźwień, rodzeństwo zięcia oraz grupa nieznanymi dzieci, nie była podana ilość sprawców.

W Pełne zestawienie ilościowe sprawców zawiera tabela 1.

Tabela 1. Sprawcy przestępstw przeciwko osobom starszym badanym w latach 2009 i 2011 w ZMS we Wrocławiu

Sprawcy przestępstw	Liczba	Sprawcy przestępstw	Liczba
Znany mężczyzna	26	Konkubina syna	2
Syn	21	Pensjonariusz DPS	2
Mąż	18	Bratanek	1
Nieznany mężczyzna	13	Mąż pasierbicy	1
Sąsiad	12	Mąż wnuczki	1
Zięć	7	Pasierbica	1
Znana kobieta	7	Siostrzeniec	1
Nieznany	7	Synowa	1
Córka	6	Szwagier	1
Wnuk	5	Była synowa	1
Policjanci	5	Były zięć	1
Żona	4	Rodzeństwo zięcia	1
Sąsiadka	4	Nieznana cyganka	1
Nieznana kobieta	4	Nieznane dziecko	1
Wnuczka	3	Pielęgniarze	1
Piec	3	Policyjna psycholog	1
Brat	2	Siostrzenica	1
Żona wnuka	2	Taksówkarz	1
Były mąż	2	Brak (upadek)	1

Źródło: materiał archiwalny Katedry Medycyny Sądowej Akademii Medycznej we Wrocławiu.

4. Narzędzia przestępstw

Narzędziami przestępstw najczęściej były otwarta ręka (64 przypadki) i pięść (56), ponadto w 24 przypadkach narzędziem był jakiś przedmiot, którym sprawca uderzał ofiarę, przy czym były to tak różne przedmioty jak np. kula inwalidzka, siekiera, wędka, łopata, wazon, kwietnik, czy rura od odkurzacza. W dwóch przypadkach ofiara nie była w stanie wyjaśnić jak powstały obrażenia. Odnośnie siekiery zaznaczyć należy, że chodziło o uderzenie obuchem, a nie ostrzem.

Tak więc najczęściej sprawca używał narzędzi tępych, względnie tępokrawędzistych. Do takich właśnie narzędzi zaliczają się zarówno wszystkie używane w celu zadania obrażeń części ciała sprawcy, jak również większość używana przez nich przedmiotów. Pojawiająca się jako narzędzie przestępstwa wędka prawdopodobnie była w momencie przestępstwa wyposażona w haczyk lub podobne oprzyrządowanie, jako że efektem jej działania były rany wymagające zaopatrzenia chirurgicznego, narzędzie tego typu to narzędzie ostre. Innymi przykładami narzędzi ostrych mogą być np. odłamki szkła np. z rozbitej szyby. [DiMaio 2003; Raszeja, 1993]

Pełne zestawienie narzędzi przestępstw zawiera tabela 2.

Tabela 2. Narzędzia przestępstw dokonywanych przeciwko osobom starszym badanym w latach 2009 i 2011 w ZMS we Wrocławiu

Narzędzie przestępstwa	Liczba	Narzędzie przestępstwa	Liczba
Ręka	64	Cegły	1
Pięść	56	Drzwi samochodu	1
But	28	Głowa	1
Meble (regał, szafka, stół, wersalka)	9	Kafelki	1
Nieznany przedmiot	8	Kastet	1
Podłoże (ulica, chodnik)	6	Kije drewniane o średnicy 3 cm i długości 1 m	1
Podłoga	4	Kwietnik	1
Samochód	4	Łopata	1
Drzwi	3	Łyżka do butów	1
Gaz pieprzowy/obezwładniający	3	Paznokcie	1
Ściana	3	Płot	1
Zęby psa	3	Pocisk	1
?	2	Poduszka	1
Chodnik	2	Pręt stalowy	1
Framuga/ościeżnica drzwi	2	Rura metalowa od odkurzacza	1
Furtka/bramka ogrodowa	2	Siekiera	1
Klucze	2	Słoik	1
Kula inwalidzka	2	Śrubokręt	1
Noga	2	Torba z przedmiotami	1
Pasek skórzany	2	Wanna	
Schody	2	Wazon	
Wędka	2	Żrące powietrze (wg. relacji)	
Zęby	2	Żywopłot	

Źródło: materiał archiwalny Katedry Medycyny Sądowej Akademii Medycznej we Wrocławiu.

5. Mechanizm powstania obrażeń

Odnośnie mechanizmu powstania obrażeń, najczęstszym był upadek i następne uderzenie o podłoże tzn. o chodnik, podłogę, ziemię itp. Występował on w 55 przypadkach przestępstw dokonywanych na osobach w wieku powyżej 65 lat, co stanowi 33% wszystkich opisywanych tu przestępstw. Nieco mniej niż połowa z tych upadków nastąpiła jako efekt wcześniejszego uderzenia ofiary ręką lub pięścią, względnie trzymanym przez sprawcę przedmiotem. Sytuacja taka miała miejsce w 25 przypadkach. W jednym przypadku upadek był spowodowany trafieniem i uderzeniem ofiary przez rzucony przez sprawcę ciężki wazon. Uderzenie przedmiotem naturalnie powoduje dodatkowe obrażenia.

Częstym mechanizmem powstawania obrażeń u osób w wieku podeszłym jest również popychanie na rozmaite elementy otoczenia – 38 przypadków, tj. 23% wszystkich przypadków, a także szarpanie – 29 przypadków tj. 17%

wszystkich przestępstw. A zatem najczęściej obrażenia u osób w wieku powyżej 65 lat powstawały wskutek działań, które u młodszych osób nie powodowałyby tak poważnych następstw.

Dopiero dalsze miejsca w zestawieniu zajmują „typowe” sposoby powstawania obrażeń, takie jak uderzanie lub kopanie.

W przypadkach uderzenia pięścią najczęściej, bo w 47 przypadkach, celem uderzenia była głowa (w tym 27 razy twarz). W 11 przypadkach uderzeń w kończyny górne należy wziąć pod uwagę fakt, że najczęściej ofiara zasłaniała się nimi przed uderzeniami, które pierwotnie były kierowane w głowę.

Znacznie rzadziej niż uderzenia pięścią pojawiały się uderzenia otwartą ręką. Jednak ze względu na łatwość powstawania obrażeń u osób w wieku podeszłym, efekty uderzeń otwartą ręką nie różniły się zbytnio od efektów uderzeń pięściami.

Pełne zestawienie mechanizmów powstawania obrażeń u osób badanych zawiera tabela 3.

Tabela 3. Mechanizm powstania obrażeń u osób starszych badanych w latach 2009 i 2011 w ZMS we Wrocławiu

Mechanizm powstania obrażenia	Liczba
Upadek i uderzenie o podłoże	55
Popchnięcie	38
Szarpanie nieokreślone gdzie indziej i nieokreślone	29
Uderzanie pięścią po twarzy	27
Uderzanie pięścią po głowie	20
Kopanie po nogach lub pośladkach	18
Kopanie po całym ciele	15
Uderzanie pięścią po kończynach górnych	11
Uderzenie o meble (bierne) lub wannę itp.	10
Uderzanie pięścią po klatce piersiowej	10
Uderzenie o ścianę lub płot	8
Uderzanie nieokreślone po głowie	8
Uderzanie pięścią po całym ciele	8
Uderzanie ręką po twarzy	8
Wykręcanie ręki/rąk	8
Duszenie	7
Uderzanie pięścią po plecach	7
Uderzanie ręką po głowie	6
Drapanie nieopisane gdzie indziej i nieokreślone	5
Uderzenie drzwiami (czynne) nieopisane gdzie indziej	4
Kopanie nieokreślone	4
Szarpanie za włosy	4
Uderzanie nieokreślone po kończynach górnych	4
Drapanie po twarzy	3

Uderzenie o framugę drzwi lub o drzwi (biernie)	3
Działanie gazu łzawiącego lub obozładniającego	3
Nieznane	3
Potrącenie przez samochód (w tym upadek itp tym spowodowane)	3
Uderzanie ręką po kończynach górnych	3
Ugryzienie przez psa	3
Ugryzienie przez człowieka	2
Uderzenie drzwiami (czynne) w głowę	2
Uderzenie meblem (czynne)	2
Uderzanie nieokreślone po tułowi	2
Uderzanie nieokreślone po twarzy	2
Uderzenie kluczami nieokreślone	2
Uderzenie w głowę nieznanym przedmiotem	2
Uderzenie wędką	2
Wykręcanie nogi	2
Chwycenie mocno za nos	1
Drapanie po głowie	1
Postrzał z broni pneumatycznej w głowę	1
Spowodowanie przeprostu w łokciu po uprzednim złapaniu za kończynę	1
Uderzenie o szybę (w tym z drzwi) (biernie)	1
Uderzanie ręką po plecach	1
Uderzenie głową po twarzy	1
Uderzenie kijami o średnicy 3cm i długości 1m	1
Uderzenie kulą inwalidzką	1
Uderzenie łopatą	1
Uderzenie łyżką do butów	1
Uderzenie paskiem skórzany	1
Uderzenie stalowym prętem	1
Uderzenie torbą z ciężkimi przedmiotami	1
Uderzenie w głowę butem	1
Uderzenie w głowę obuchem siekiery	1
Uderzenie w głowę rzuconym słoikiem	1
Uderzenie w głowę rzuconym wazonem	1
Uderzenie w twarz śrubokrętem	1
Usiłowanie gwałtu	1
Uderzenie o elementy wnętrza samochodu	1
Wstrzykiwanie „czegoś trującego” podczas snu	1
Działanie „żrącego powietrza” wypuszczanego z wentylacji	1
Uderzenie w kończynę dolną nieznanym przedmiotem	1

Źródło: materiał archiwalny Katedry Medycyny Sądowej Akademii Medycznej we Wrocławiu.

6. Obrażenia

Odniesione przez osoby starsze wskutek działań przeciwko nim obrażenia to najczęściej podbiegnięcia krwawe oraz obrzęki w miejscach urazów, które to obrażenia pojawiały się niemal w każdym opisywanym przypadku. W przypadkach, w których doszło do przewrócenia ofiary na ziemię, ewentualnie w niektórych przypadkach popchnięcia jej na jakiś przedmiot, np. żywoplot, w miejscach urazów efektem było powstawanie otarć naskórka. Należy zwrócić uwagę na fakt, że u osób w tym wieku powstające podbiegnięcia krwawe są rozleglejsze niż u osób młodszych, co jest efektem zmniejszonej wytrzymałości naczyń krwionośnych. [Trnka, 2004] Konsekwencją uderzenia w twarz, a dokładniej w okolice oczodołową, było powstawanie wylewów podspojówkowych oka.

Ugryzienie przez psa lub człowieka powodowało rany kątane. Poważniejsze ze stwierdzonych obrażeń to:

- złamanie żeber (6 przypadków) po pchnięciu i uderzeniu o coś lub po upadku, względnie jako efekt uderzania w klatkę piersiową jakimś przedmiotem (1 przypadek)
- złamania kompresyjne kręgow, będące skutkiem upadku (3 przypadki),
- złamanie palca (4 przypadki) po przytraśnięciu drzwiami, uderzeniu o framugę lub podczas wykręcania rąk, złamanie kości śródreżca po uderzeniu wędką (1 przypadek)
- złamanie guzka w kości ramiennej po uderzeniu pięścią w ramię (1 przypadek)
- złamanie obojczyka po kolizji drogowej (pasażerka) (1 przypadek)
- złamanie kości nosowych po uderzeniu pięścią w twarz (3 przypadki)
- rany tłuczone i darte głowy i lewej kończyny górnej po uderzeniach pięścią i wędką (1 przypadek)
- złamanie kości jarzmowej, ściany zatoki szczękowej, krwiak jamy bębenkowej po uderzeniu nieznanym przedmiotem (1 przypadek)
- złamanie zębów po uderzeniu pięścią w twarz (1 przypadek)
- perforacja błony bębenkowej po duszeniu (1 przypadek)
- krwiak śródczaszkowy po uderzeniu pięścią i kastetem (1 przypadek)

Po raz kolejny zwraca uwagę łatwość powstawania poważnych obrażeń u osób w wieku podeszłym, czego doskonałym przykładem są podane wyżej będące efektem upadków złamanie kręgosłupa. Takie obrażenia powstające w takim mechanizmie u osób młodszych praktycznie nie występują.

7. Kwalifikacja przestępstw

Odnosnie kwalifikacji przestępstw, 32 z nich, tj. około 20%, zakwalifikowano jako czyn opisany w art.157§1k.k. (tj. spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwającego dłużej niż 7 dni), z czego 16 z nich popełniono wobec kobiet (średnia wieku 74,47 lat) i 16 wobec mężczyzn (w wieku średnio 75,99 lat).

121 przestępstw, tj. około 75%, zakwalifikowano jako czyn opisany w art.157§2k.k. (tj. spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia trwającego nie dłużej niż 7 dni), z czego 68 z nich popełniono wobec kobiet (średnia wieku 72,28 lat) i 53 wobec mężczyzn (w wieku średnio 73,1 lat).

4 przestępstwa, tj. około 2,5%, zakwalifikowano jako czyn opisany w art. 217k.k. (tj. naruszenie nietykalności cielesnej), z czego 2 z nich popełniono wobec kobiet (średnia wieku 68,5 lat) i 2 wobec mężczyzn (w wieku średnio 74,5 lat). W 5 przypadkach przestępstw nie dokonano kwalifikacji, np. z powodu niestawienia się osoby badanej na badanie kontrolne.

8. Podsumowanie

Ludzie starsi najczęściej padają ofiarami przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu ze strony osób które są im znane, w tym członków ich rodzin. W tej sytuacji nasuwa się pytanie, co jest odpowiedzialne za taki stan rzeczy? Czy powodem przemocy w rodzinie są głównie czynniki materialne? Szczegółowa odpowiedź na te pytania wymaga przeprowadzenia osobnych badań. Z doświadczenia sądowno – lekarskiego wynika, że motywy większości przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu osób starszych, dokonanych przez osoby dla nich obce, nie odbiega znacząco od motywów tego typu przestępstw dokonywanych przeciwko osobom młodszym – są to przede wszystkim potrzeba wyładowania agresji oraz motyw rabunkowy. Sprawcami częściej są mężczyźni. Zaznaczyć należy łatwość powstawania uszkodzeń ciała i związanego z nimi rozstroju zdrowia u osób starszych – nierzadko te same działania sprawcy, które u osoby w podeszłym wieku spowodowały poważne i rozległe obrażenia, w stosunku do osoby młodszej wywołałyby znacznie mniej poważne negatywne skutki lub wręcz nie pozostawiły żadnych fizycznych śladów. Niestety każde przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu, a zwłaszcza dokonane przez osoby bliskie, pozostawia uraz psychiczny, który bywa szczególnie głęboki u dzieci i osób w podeszłym wieku.

Literatura

- DiMaio V., DiMaio D., 2003, *Medycyna sądowa*, Wydawnictwo Urban&Partner, Wrocław, 552 s.
- Raszeja S. (red.), 1993, *Medycyna sądowa*, PZWL, Warszawa, 308 s.
- Trnka J., Szatny H., Susło R., Szleszkowski Ł., 2004, *Relacje między obrażeniami ciała odniesionymi w wyniku wypadków drogowych a zgonami osób starszych [w:] XIII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Medycyny Sądowej i Kryminologii w 200-lecie powstania Katedry Medycyny Sądowej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 15–17.09.2004. Streszczenia*; s. 66 poz. P86.

*Marcin Gęsicki, Jakub Trnka, Robert Susło,
Jędrzej Siuta, Jarosław Drobnik*

OLD PEOPLE AS VICTIMS OF CRIMES AGAINST LIFE AND HEALTH**Abstract**

Based on ZMS in Wrocław analyzed data on crimes against life and health of older people carried out. They represent approximately 6% of offenses of this type. Frequently the perpetrator was known to the victim, although he was not a family member. Followed in frequency involved family members. More often, the perpetrator was a man than a woman. The perpetrator is most often used a blunt tool. The mechanism of injury in those patients was usually followed by a fall from hitting the ground. A common mechanism were also pushing and pulling. Patients studied there were of serious injuries such as vertebral fracture mechanism such as fall to the ground. Damage occurred in the elderly are more serious than if similar measures were younger.

Key words: older people, crime.